

ДОСВІД ВЕЛИКОБРИТАНІЇ ЩОДО ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ ТА МОЖЛИВОСТІ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНСЬКИХ РЕАЛІЯХ

Андрій Михайлович МЕЛЬНИЧЕНКО,

*здобувач Відкритого міжнародного
університету розвитку людини «Україна»*

Свого часу, у Великобританії, одним із нововведень, своєрідним «ноу-хау» у сфері запобігання злочинності та підвищення кримінологічної поінформованості британців про злочинність, стало запровадження чи не першого у світі електронного сервісу під назвою «Карта злочинності». Його суть полягала у можливості для будь-якого користувача мережі Інтернет оцінити рівень криміногенності у будь-якій частині столиці Великої Британії – Лондоні [0; 0]. Зокрема, сервіс дозволяє: визначити рівень та динаміку злочинності у певній частині Лондона; виявити найбільш поширені злочини чи делікти відповідного району; порівняти показники злочинності теперішнього часу із попередніми періодами; отримати інформацію про працівників поліції, які обслуговують відповідний район (прізвище, ім'я, посада, звання, фото, контактні телефони, години прийому тощо). При цьому різні райони Лондона на цій карті мають власний колір (від блакитного до червоного), що свідчить про відповідний рівень криміногенності у британській столиці. Карта злочинності виявилась дуже вдалим експериментом МВС Великої Британії, що доводить підвищена зацікавленість до нього з боку британців: протягом двох років (2011–2012) сервісом скористалось понад 500 млн разів [0; 0].

У Великій Британії діє Служба по боротьбі з найбільш небезпечною організованою злочинністю - SOCA (Serious Organised Crime Agency), пріоритетними напрямками діяльності якої є: 1) підвищення рівня обізнаності населення про організовану злочинність; 2) збільшення обсягу повернутих коштів, отриманих незаконним шляхом і числа розкритих кримінальних справ; 3) підвищення загрози для діяльності організованих злочинних угруповань у Великій Британії завдяки відпрацьованим оперативним і слідчим діям, а також впровадженню нових способів боротьби з цим явищем [0; 0]. Отже, у Великій Британії для запобігання організованій злочинності створено окрему інституцію, проте предметом її діяльності є лише особливо небезпечна організована злочинність [0; 0]. Національне агентство по боротьбі зі злочинністю опублікувало «Національну стратегічну оцінку організованих злочинності». У звіті використовувались дані правоохоронних органів, уряду, третього сектора і приватного сектора, щоб викласти розуміння Сполученим Королівством загрози, яка походить від організованої злочинності. Агентством чітко визначається загроза, яку організована злочинність являє для Великобританії: контрабанда та поширення зброї і наркотиків; сексуальне насильство над дітьми; транскордонна торгівля людьми та незаконному ввезенню людей; експлуатація фізичних осіб; шахрайство в промислових

масштабах; атаки програм-вимагачів і відмивання брудних грошей у Великобританії і через неї завдають значної шкоди нашим громадам.

Крім того, у Великій Британії функціонує Управління з боротьби з особливо небезпечними видами економічної злочинності, яке є підзвітним генеральному прокуророві і парламенту. Управління розслідує фінансові порушення, що перевищують 2 млн фунтів стерлінгів. До його головних завдань належать: а) розробка методик розслідування складних економічних злочинів; організація збирання і обміну кримінальної інформації про діяльність у кредитно-фінансовій сфері; б) розподіл і координація наявних сил і ресурсів; в) прийняття заходів, що прискорюють розслідування і проведення заходів кримінального судочинства; г) повторне розслідування у складних випадках; ґ) документування доказів перед передачею справи до суду [0, с.185-186]. Оскільки в багатьох країнах частиною судової системи є прокуратура, саме вона і є таким «центральним агентством», що збирає інформацію про підозрілі операції [0, с.185-186].

В якості позитивного моменту варто вказати той факт, що Уряд Великобританії і автономні адміністрації в Північній Ірландії і Шотландії несуть відповідальність за політику, включаючи серйозну і організовану злочинність. В Англії та Уельсі Міністерство внутрішніх справ несе загальну відповідальність за політику, стратегію і фінансування. Цікавим моментом є також те, що у Британії немає спеціального потоку фінансування для боротьби з серйозною і організованою злочинністю. Робота фінансується через кілька незв'язаних потоків фінансування з джерел, які є предметом щорічних торгів і процесів прийняття рішень.

Варто відзначити, що провідним аналітичним центром Великобританії – Policy Exchange – проведені дослідження щодо перспектив розвитку поліції до 2020 року, і зокрема, в питаннях запобігання організованій злочинності. За основу взяті такі напрями: технологічне переоснащення поліції, підвищення рівня кваліфікації співробітників, тісна співпраця, партнерство з громадськістю щодо запобігання злочинності. Зокрема, одним з основних акцентів є максимальне використання можливостей мережі Інтернет для забезпечення ефективної діяльності поліції шляхом підвищення рівня комунікації між поліцією і громадськістю [Ошибка! Источник ссылки не найден.].

Отже, узагальнюючи досвід Великобританії у сфері протидії організованій злочинності варто відзначити, що в зазначеній державі сформувався досить дієвий та ефективний механізм протидії організованій злочинності. Його позитивними моментами (які в тому числі можна використати в Україні) слід визнати наступні: по-перше, законодавець цієї країни веде досить активну нормотворчу діяльність у відповідному напрямку, про що свідчить низка загальнодержавних концепцій та програм, які постійно оновлюються та вдосконалюються з метою адаптації їх положень до конкретної ситуації в державі; по-друге, державні інституції у цій країні володіють досить широким колом повноважень; по-третє, особливої уваги заслуговує наявність окремого органу державної влади, метою діяльності якого є протидія серйозній та організованій злочинності в державі.

Список використаних джерел:

1. Metropolitan Police Crime Mapping URL: <http://maps.met.police.uk>.
2. Колодяжний М. Г. Сучасний зарубіжний досвід громадського впливу на злочинність : монографія / М. Г. Колодяжний ; за ред. В. В. Голіни. Х. : Право, 2017. 252 с.
3. Шостко О.Ю. Аналіз ефективної діяльності системи кримінальної юстиції у сфері протидії організованій злочинності в окремих європейських країнах // Проблеми законності. 2009. № 1. С. 180.
4. Бусол О. Ю. Міжнародний досвід побудови та функціонування спеціалізованих органів з протидії високопосадовій злочинності (в контексті незалежності Державного бюро розслідувань в Україні) / URL: http://nbuviar.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2269:mizhnarodnij-dosvid-pobudovi-ta-funktsionuvannya-spetsializovanikh-organiv-z-protidiji-visokoposadovij-zlochinnosti&catid=8&Itemid=350
5. Online is the new frontline in fight against organised crime– says NCA on publication of annual threat assessment / URL: <https://www.nationalcrimeagency.gov.uk/news/online-is-the-new-frontline-in-fight-against-organised-crime-says-national-crime-agency-on-publication-of-annual-threat-assessment>